

Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k oznámeniu Komisie Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru – Na ceste k európskej stratégii v oblasti elektronickej justície

(2009/C 128/02)

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK PRE OCHRANU ÚDAJOV,

II. POZADIE A SÚVISLOSTI

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 286,

so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, a najmä na jej článok 8,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov⁽¹⁾,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov⁽²⁾, a najmä na jeho článok 41,

PRIJAL TOTO STANOVISKO:

I. ÚVOD

- Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru – Na ceste k európskej stratégii v oblasti elektronickej justície (ďalej len „oznámenie“) bolo prijaté 30. mája 2008. V súlade s článkom 41 nariadenia (ES) č. 45/2001 predkladá EDPS toto stanovisko.
- Účelom oznámenia je navrhnúť stratégiu v oblasti elektronickej justície s cieľom zvýšiť dôveru občanov v európsky priestor spravodlivosti. Hlavným cieľom elektronickej justície by malo byť napomáhanie účinnejšiemu výkonu spravodlivosti v celej Európe v prospech občanov. Činnosť EÚ by mala umožniť občanom prístup k informáciám bez toho, aby im bránili jazykové, kultúrne a právne prekážky vyplývajúce z množstva systémov. K oznámeniu je pripojený návrh akčného plánu a harmonogram jednotlivých projektov.
- Toto stanovisko EDPS sa zaoberá oznámením, pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov, ochranu súkromia v oblasti elektronickej komunikácie a voľný pohyb údajov.

- Rada SVV⁽³⁾ identifikovala v júni 2007 viaceré priority pre rozvoj elektronickej justície:

— zriadenie európskeho rozhrania (portál elektronickej justície),

— vytvorenie podmienok pre sieťové prepojenie viacerých registrov, ako napr. registrov trestov, konkurzných registrov, obchodných registrov a pozemkových registrov,

— začatie príprav na využívanie IKT pre európske konanie o platobnom rozkaze,

— lepšie využívanie technológie videokonferencií v cezhraničných konaniach, najmä pokiaľ ide o dokazovanie,

— navrhnutie podporných nástrojov pre preklad a tlmočenie.

- Odvtedy práce na elektronickej justícii značne pokročili. Ako sa uvádza v stanovisku Komisie, práca vykonaná v tomto rámci musí zabezpečiť, aby sa uprednostnili operačné projekty a decentralizované štruktúry a aby sa zároveň zabezpečila koordinácia na európskej úrovni, využili existujúce právne nástroje a používali nástroje informačných technológií na zlepšenie efektívnosti. Európsky parlament tiež vyslovil podporu projektu elektronickej justície⁽⁴⁾.

- Komisia neustále nabádala k využívaniu moderných informačných technológií tak v občianskoprávnej, ako aj trestnoprávnej oblasti. To viedlo k nástrojom ako európsky platobný rozkaz. Komisia od roku 2003 spravuje portál európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci, ktorá je občanom prístupná v 22 jazykoch. Komisia tiež navrhla a vytvorila Európsky justičný atlas. Tieto nástroje sú východiskovými prvkami budúceho európskeho rámca elektronickej justície. V trestnoprávnej oblasti Komisia pripravuje nástroj, ktorého cieľom je umožniť výmenu informácií z registrov trestov členských štátov⁽⁵⁾. Okrem Komisie pracoval na zabezpečených komunikačných systémoch s vnútroštátnymi orgánmi aj Eurojust.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 8, 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ Dokument 10393/07 JURINFO 21.

⁽⁴⁾ Pozri návrh správy Výboru pre právne veci Európskeho parlamentu.

⁽⁵⁾ Pozri najmä nižšie uvedené systémy ECRIS.

7. Účelom elektronickej justície je ponúknuť mnoho možností na to, aby európsky priestor spravodlivosti v nadchádzajúcich rokoch nadobudol pre občanov konkrétnejšiu podobu. Na vytvorenie celkovej stratégie pre túto dôležitú oblasť prijala Komisia predmetné oznámenie o elektronickej justícii. V oznámení sa stanovujú objektívne kritériá na identifikovanie priorít, najmä budúcich projektov na európskej úrovni, aby sa v primeranom časovom horizonte dosiahli konkrétne výsledky.
8. V pracovnom dokumente útvarov Komisie, sprievodnom dokumente k oznámeniu obsahujúcom zhrnutie posúdenia vplyvu sú uvedené aj určité podkladové informácie⁽⁶⁾. Pri vypracovaní správy o posúdení vplyvu sa zohľadnili reakcie členských štátov, justičných orgánov, zástupcov právnických profesií, občanov a obchodu. S EDPS sa nekonzultovalo. V správe o posúdení vplyvu sa uprednostnilo politické riešenie problémov, ktoré je kombináciou európskeho rozmeru a vnútroštátnych právomocí. V oznámení sa zvolilo toto politické riešenie. Stratégia sa sústreďuje na využívanie videokonferencií, vytvorenie portálu elektronickej justície, zlepšenie možností prekladu prostredníctvom vývoja nástrojov automatického prekladu on-line, zlepšenie komunikácie medzi justičnými orgánmi, zvýšené prepojenie medzi vnútroštátnymi registrami a nástrojmi on-line pre európske konania (napr. európske konanie o platobnom rozkaze).
9. EDPS podporuje sústredenie sa na uvedené činnosti. Vo všeobecnosti podporuje komplexný prístup k elektronickej justícii. Schvaľuje trojakú potrebu zlepšiť prístup k spravodlivosti, spoluprácu medzi európskymi justičnými orgánmi a efektívnosť samotného justičného systému. V dôsledku tohto prístupu sú dotknuté viaceré inštitúcie a osoby:
- členské štáty, ktoré majú prvotnú zodpovednosť za poskytovanie efektívnych a dôveryhodných justičných systémov,
  - Európska komisia vo svojej úlohe ochrancu zmlúv,
  - justičné orgány členských štátov, ktoré potrebujú sofistikovanejšie nástroje na komunikáciu, predovšetkým v cezhraničných prípadoch,
  - právnické profesie, občania a podniky, ktorí sa všetci vyslovili v prospech lepšieho využívania nástrojov IT s cieľom lepšie reagovať na ich potreby v oblasti spravodlivosti.
10. Oznámenie je úzko späté s návrhom rozhodnutia Rady o zriadení Európskeho informačného systému registrov trestov (ECRIS). Stanovisko k tomuto návrhu⁽⁷⁾ prijal EDPS 16. septembra 2008. Návrh podporil za podmienky, že sa zohľadnia viaceré pripomienky. Osobitne zdôraznil, že dodatočné záruky ochrany údajov by mali kompenzovať súčasný nedostatok komplexného právneho rámca na ochranu údajov v oblasti spolupráce medzi políciou a justičnými orgánmi. Preto zdôraznil potrebu efektívnej koordinácie pri dozore nad ochranou údajov systému, ktorá zahŕňa orgány členských štátov a Komisiu ako poskytovateľa spoločnej komunikačnej infraštruktúry.
11. Je vhodné pripomenúť niektoré odporúčania uvedeného stanoviska:
- ako podmienka pre prijatie akýchkoľvek vykonávacích opatrení by sa mala stanoviť vysoká úroveň ochrany údajov,
  - s cieľom lepšie zabezpečiť právnu istotu by sa mala vyjasniť zodpovednosť Komisie za spoločnú infraštruktúru systému a uplatniteľnosť nariadenia (ES) č. 45/2001,
  - za prepojujúci softvér by mala byť zodpovedná tiež Komisia, a nie členské štáty, aby sa zlepšila efektívnosť výmeny a umožnil lepší dozor nad systémom,
  - malo by sa jasne vymedziť používanie automatického prekladu a jeho rozsah, aby sa podporilo vzájomné pochopenie protiprávných konaní, bez toho, aby bola dotknutá kvalita prenesených informácií.
12. Tieto odporúčania stále ilustrujú kontext, v ktorom sa bude analyzovať predložené oznámenie.

III. VÝMENA INFORMÁCIÍ PREDPOKLADANÁ PODĽA OZNÁMENIA

13. Elektronická justícia má široký záber a vo všeobecnosti zahŕňa používanie IKT pri výkone spravodlivosti v rámci Európskej únie. To pokrýva viacero otázok, ako napríklad projekty, ktorými sa účastníkom konania poskytujú informácie efektívnejším spôsobom. Patria sem informácie on-line o justičných systémoch, právnych predpisoch

⁽⁶⁾ Pracovný dokument útvarov Komisie – Sprievodný dokument k oznámeniu Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru „Na ceste k európskej stratégii v oblasti elektronickej justície“ – Zhrnutie posúdenia vplyvu, 30.5.2008, SEK(2008) 1944.

⁽⁷⁾ Pozri stanovisko EDPS k návrhu rozhodnutia Rady o zriadení Európskeho informačného systému registrov trestov (ECRIS) podľa článku 11 rámcového rozhodnutia 2008/XX/SVV, dostupné na webovej stránke EDPS www.edps.europa.eu, zvolte „consultation“ a potom „opinions“ a „2008“.

a judikatúre, systémy elektronickej komunikácie spájajúce účastníkov konania a súdy a zavedenie plne elektronických konaní. Vzápahuje sa aj na európske projekty ako používanie elektronických nástrojov na záznam pojednávania a projekty zahŕňajúce výmenu informácií alebo prepojenie.

14. Hoci je záber veľmi široký, EDPS zaznamenal, že bude zahŕňať informácie o trestných konaniach a systémoch občianskeho a obchodného súdnictva, ale nie o systémoch správneho súdnictva. Bude existovať prepojenie medzi trestným a občianskym atlasom, ale nie so správnym atlasom, hoci by bolo lepšie, aby občania a podniky mali prístup k systémom správneho súdnictva, t. j. správneho právu a konaniam o sťažnostiach. Tiež by bolo vhodné ustanoviť prepojenie na združenie štátnych rád. Tieto doplnenia by boli lepšie pre občanov, ktorí sa snažia nájsť cestu v bludisku, ktorým je často správne právo so všetkými súdnymi orgánmi, aby boli lepšie informovaní o systémoch správneho súdnictva.
15. EDPS preto odporúča zahrnúť do elektronickej justície aj správne konania. V rámci tohto nového prvku by sa mali iniciovať projekty na lepšie zviditeľnenie predpisov na ochranu údajov, ako aj vnútroštátnych orgánov pre ochranu údajov, najmä vo vzťahu k tým druhom údajov, ktoré sa spracúvajú v rámci elektronickej justície. To by bolo v súlade s tzv. londýnskou iniciatívou, ktorú iniciovali orgány pre ochranu údajov v novembri 2006 a ktorá je zameraná na „propagáciu a zefektívňovanie ochrany údajov“.

IV. NOVÉ RÁMCOVÉ ROZHODNUTIE O OCHRANE OSOBNÝCH ÚDAJOV SPRACÚVANÝCH V RÁMCI POLICAJNEJ A JUSTIČNEJ SPOLUPRÁCE V TRESTNÝCH VECIACH

16. Vzhľadom na zvýšenú mieru výmeny osobných údajov medzi justičnými orgánmi, ktorá sa predpokladá v oznámení, nadobúda príslušný právny rámec na ochranu údajov ešte väčší význam. EDPS v tejto súvislosti poznamenáva, že tri roky po pôvodnom návrhu Komisie prijala Rada Európskej únie 27. novembra rámcové rozhodnutie o ochrane osobných údajov spracúvaných v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach⁽⁸⁾. Tento nový právny predpis ustanoví všeobecný právny rámec na ochranu údajov pre oblasť tzv. tretieho piliera popri ustanoveniach na ochranu údajov smernice 95/46/ES v oblasti tzv. prvého piliera.
17. EDPS víta tento právny nástroj ako prvý významný krok na ochranu údajov v oblasti policajnej a justičnej spolupráce. Úroveň ochrany údajov v konečnom znení však nie je dostatočná. V prvom rade sa rámcové rozhodnutie vzáhuje iba na policajné a justičné údaje, ktoré sú predmetom výmeny medzi členskými štátmi, orgánmi a systémami EÚ

a nevzťahuje sa na vnútroštátne údaje. Okrem toho sa v prijatom rámcovom rozhodnutí neustanovuje povinnosť rozlišovať medzi jednotlivými kategóriami dotknutých osôb, ako sú podozriví, páchatelia, svedkovia a obeť, aby sa ich údaje spracúvali so zodpovedajúcimi zárukami. Jeho ustanovenia nie sú úplne konzistentné so smernicou 95/46/ES, najmä pokiaľ ide o obmedzenie účelov, na ktoré možno osobné údaje spracúvať. Neustanovuje sa v ňom ani nezávislá skupina príslušných vnútroštátnych orgánov pre ochranu údajov a orgánov pre ochranu údajov na úrovni EÚ, ktorá by zabezpečila lepšiu koordináciu medzi orgánmi pre ochranu údajov, a tiež podstatne prispela k jednotnému uplatňovaniu rámcového rozhodnutia.

18. To by znamenalo, že v kontexte, keď sa vynakladá značné úsilie na vývoj spoločných systémov cezhraničnej výmeny osobných údajov, stále existujú značné rozdiely medzi pravidlami, podľa ktorých sa tieto údaje spracúvajú a podľa ktorých môžu občania uplatňovať svoje práva v jednotlivých členských štátoch EÚ.
19. EDPS opätovne pripomína, že zabezpečenie vysokej úrovne ochrany údajov v oblasti policajnej a justičnej spolupráce, ako aj súlad so smernicou 95/46/ES predstavuje potrebné doplnenie ostatných opatrení, ktoré sa zavádzajú alebo predpokladajú na uľahčenie cezhraničnej výmeny osobných údajov v oblasti presadzovania práva. To vyplýva nielen z práva občanov na dodržiavanie základného práva na ochranu osobných údajov, ale aj z potreby orgánov presadzovania práva zabezpečiť kvalitu vymieňaných údajov, ako potvrdzuje príloha k oznámeniu v súvislosti s prepojením registrov trestov, dôveru medzi orgánmi v jednotlivých krajinách a právnu prípustnosť dôkazov získaných v cezhraničných situáciách.

20. EDPS preto nabáda inštitúcie EÚ, aby osobitne zohľadnili tieto prvky nielen pri vykonávaní opatrení, ktoré predpokladá oznámenie, ale aj s cieľom čo najskôr začať uvažovať o ďalších zlepšeniach právneho rámca na ochranu údajov v oblasti presadzovania práva.

V. PROJEKTY V OBLASTI ELEKTRONICKEJ JUSTÍCIE

Nástroje elektronickej justície na európskej úrovni

21. EDPS uznáva, že výmena osobných údajov je zásadným prvkom vytvorenia priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Z tohto dôvodu EDPS podporuje návrh

⁽⁸⁾ Zatiaľ neuvverejnené v úradnom vestníku.

stratégie elektronickej justície, pričom zdôrazňuje význam ochrany údajov v tejto súvislosti. Dodržiavanie ochrany údajov vskutku nie je len právnou povinnosťou, ale aj kľúčovým prvkom úspechu plánovaných systémov, t. j. zabezpečenia kvality výmeny údajov. To platí rovnako pre inštitúcie a orgány, keď spracúvajú osobné údaje, ako aj pri tvorbe nových politík. Predpisy a zásady by sa mali uplatňovať a dodržiavať v praxi a osobitne zohľadňovať vo fáze plánovania a budovania informačných systémov. Ochrana súkromia a údajov je v podstate „kľúčovým prvkom úspechu“ prosperujúcej a vyváženej informačnej spoločnosti. Preto je rozumné investovať do nich, a to čo najskôr.

22. EDPS v tejto súvislosti zdôrazňuje, že v oznámení sa neuvádza žiadna ústredná európska databáza. Víta uprednostnenie decentralizovaných štruktúr. EDPS pripomína, že zaujal stanovisko k systému ECRIS⁽⁹⁾ a k prűmskej iniciatíve⁽¹⁰⁾. EDPS sa vo svojom stanovisku k systému ECRIS vyjadril, že decentralizovanou štruktúrou sa okrem iného predíde duplicitu osobných údajov v ústrednej databáze. Vo svojom stanovisku k prűmskej iniciatíve odporúčal pri diskusiách o prepojení medzi databázami náležite zvážiť rozsah systému. Mali by sa najmä stanoviť osobitné formáty pre zasielanie údajov, napríklad pri žiadostiach on-line o informácie z registrov trestov, ktoré by zohľadnili jazykové rozdielnosti, a neustále by sa mala sledovať správnosť výmeny údajov. Tieto prvky by sa mali zohľadniť aj v súvislosti s iniciatívami na základe stratégie elektronickej justície.

23. Zámerom Európskej komisie je prispieť v úzkej spolupráci s členskými štátmi a ďalšími partnermi k posilneniu a vývoju nástrojov elektronickej justície na európskej úrovni. Okrem podpory úsilia členských štátov má v úmysle sama vyvinúť viacero počítačových nástrojov s cieľom zvýšiť interoperabilitu systémov, uľahčiť prístup verejnosti k spravodlivosti a komunikáciu medzi justičnými orgánmi a dosiahnuť podstatné úspory z rozsahu na európskej úrovni. Pokiaľ ide o interoperabilitu softvéru používaného členskými štátmi, nie je nevyhnutné, aby všetky členské štáty používali rovnaký softvér (hoci by to bola najpraktickejšia možnosť), ale používaný softvér musí byť plne interoperabilný.

24. EDPS odporúča, aby sa v súvislosti s prepojením a interoperabilitou systémov náležite zohľadnila zásada

obmedzenia účelu a aby sa vychádzalo zo štandardov ochrany údajov („súkromie ako súčasť návrhu“. Akékoľvek vzájomné pôsobenie rozličných systémov by sa malo dôkladne podložiť dokumentmi. Interoperabilita by nikdy nemala viesť k takej situácii, aby orgán, ktorý nie je oprávnený na prístup k určitým údajom alebo na ich používanie, mohol získať takýto prístup cez iný informačný systém. EDPS opätovne zdôrazňuje, že interoperabilita by sama osebe nemala byť dôvodom na obchádzanie zásady obmedzenia účelu⁽¹¹⁾.

25. Ďalším dôležitým bodom je okrem toho zabezpečenie toho, aby bol zvýšený objem výmeny osobných údajov sprevádzaný zvýšenou úrovňou dozoru a spolupráce orgánov pre ochranu údajov. EDPS už vo svojom stanovisku z 29. mája 2006 k rámcovému rozhodnutiu o výmene informácií z registrov trestov⁽¹²⁾ zdôraznil, že navrhované rámcové rozhodnutie by sa nemalo zaoberať iba spoluprácou medzi ústrednými orgánmi, ale aj spoluprácou medzi rôznymi príslušnými orgánmi pre ochranu údajov. Táto potreba sa stala ešte naliehavejšou vzhľadom na to, že rokovania o nedávno prijatom rámcovom rozhodnutí o ochrane osobných údajov spracúvaných v rámci policajnej a justičnej spolupráce⁽¹³⁾ viedli k vypusteniu ustanovenia, ktorým sa mala zriadiť pracovná skupina orgánov EÚ pre ochranu údajov, ktorej úlohou mala byť koordinácia ich činnosti v súvislosti so spracúvaním údajov v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach. Na účely zabezpečenia efektívneho dozoru a vysokej kvality cezhraničného pohybu údajov z registrov trestov by sa preto mali ustanoviť účinné mechanizmy koordinácie medzi príslušnými orgánmi pre ochranu údajov⁽¹⁴⁾. Tieto mechanizmy by tiež mali zohľadniť dozornú právomoc EDPS vo vzťahu k infraštruktúre s-TESTA⁽¹⁵⁾. Nástroje elektronickej justície by mohli tieto mechanizmy podporovať, na čom by sa mohlo úzko spolupracovať s orgánmi pre ochranu údajov.

26. V bode 4.2.1 oznámenia sa poukazuje na to, že je dôležité, aby sa výmena informácií z registrov trestov nevzťahovala len na justičnú spoluprácu, ale aby pokrývala aj iné ciele, napr. prístup k určitým pozíciám. EDPS zdôrazňuje, že pri každom spracúvaní osobných údajov na iné účely ako na účely, na ktoré boli zhromaždené, by sa mali dodržiavať

⁽⁹⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 4, bod 18.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. EÚ C 89, 10.4.2008, s. 4.

⁽¹¹⁾ Ú. v. EÚ C 91, 19.4.2006, s. 53. Pozri tiež Pripomienky EDPS k oznámeniu Komisie o interoperabilite európskych databáz, Brusel, 10.3.2006.

⁽¹²⁾ Ú. v. EÚ C 313, 20.12.2006, s. 26.

⁽¹³⁾ Pozri kapitolu IV.

⁽¹⁴⁾ Pozri stanovisko EDPS k systému ECRIS, body 8, 37 a 38.

⁽¹⁵⁾ K tomu pozri body 27 a 28.

osobitné podmienky ustanovené v platných právnych predpisoch na ochranu údajov. Predovšetkým by sa spracúvanie osobných údajov na ďalšie účely malo umožniť, iba ak je to potrebné na plnenie cieľov uvedených v právnych predpisoch Spoločenstva na ochranu údajov ⁽¹⁶⁾ a ak je ustanovené legislatívnymi opatreniami.

27. V oznámení sa uvádza, že pokiaľ ide o prepojenie registrov trestov, v rámci príprav na nadobudnutie účinnosti rámcového rozhodnutia o výmene informácií z registra trestov začne Komisia pracovať na dvoch štádiách uskutočniteľnosti s cieľom organizovať projekt počas jeho vývoja a rozšíriť výmenu informácií aj na štátnych príslušníkov tretích krajín odsúdených za trestné činy. V roku 2009 poskytne Komisia členským štátom softvér, ktorý umožní výmenu všetkých informácií z registrov trestov v krátkych lehotách. Tento referenčný systém spolu s používaním systému s-TESTA na výmenu informácií povedie k úsporám z rozsahu, pretože členské štáty nebudú musieť vyvíjať vlastné programy. Tiež to prispieje k lepšiemu fungovaniu projektu.
28. EDPS v tejto súvislosti víta používanie infraštruktúry s-TESTA, ktorá sa ukázala byť spoľahlivým systémom na výmenu údajov, a odporúča, aby sa presne vymedzili štatistické údaje, ktoré sa týkajú plánovaných systémov na výmenu údajov, a aby sa náležite zohľadnila potreba zabezpečiť dozor nad ochranou údajov. Štatistické údaje môžu napríklad výslovne obsahovať údaje o počte žiadostí o prístup k osobným údajom alebo ich opravu, dĺžke a úplnosti procesu aktualizácie, druhu osôb, ktoré majú prístup k týmto údajom, ako aj o prípadoch narušenia bezpečnosti/porušenia bezpečnostnej ochrany. Okrem toho by sa mali štatistické údaje a na nich založené správy v plnej miere sprístupniť príslušným orgánom pre ochranu údajov.

Automatický preklad a databáza prekladateľov

29. Používanie automatického prekladu je užitočným nástrojom a môže prispieť k vzájomnému porozumeniu medzi príslušnými zúčastnenými stranami v členských štátoch. Nemalo byť však viesť k zníženiu kvality vymieňaných informácií, najmä ak sa tieto informácie používajú na prijímanie rozhodnutí, ktoré majú právne dôsledky pre dotknuté osoby. EDPS poukazuje na to, že je dôležité jasne vymedziť používanie automatického prekladu a jeho rozsah. Automatický preklad na účely prenosu informácií, ktoré neboli presne predpreložené, ako napríklad dodatočných poznámok alebo upresnení doplnených v jednotlivých prípadoch, môže mať vplyv na kvalitu prenesených informácií, a tým na rozhodnutia prijaté na ich základe, a mal by sa v zásade vylúčiť ⁽¹⁷⁾. EDPS navr-

huje zohľadniť toto odporúčanie v opatreniach vyplývajúcich z oznámenia.

30. V oznámení sa uvádza zámer vytvoriť databázu súdnych prekladateľov a tlmočníkov, aby sa zlepšila kvalita súdnych prekladov a tlmočenia. EDPS tento zámer podporuje, ale pripomína, že na takúto databázu sa budú vzťahovať príslušné právne predpisy v oblasti ochrany údajov. Najmä v prípade, keby databáza obsahovala údaje o hodnotení výkonu prekladateľov, by mohla podliehať predbežnej kontrole príslušným orgánom pre ochranu údajov.

Na ceste k európskemu akčnému plánu v oblasti elektronickej justície

31. V bode 5 oznámenia sa poukazuje na potrebu jasného rozdelenia zodpovednosti medzi Komisiu, členské štáty a iných aktérov v oblasti justičnej spolupráce. Komisia prevezme všeobecnú koordinačnú úlohu, pričom podporí výmenu osvedčených postupov a navrhne a vytvorí portál elektronickej justície a bude koordinovať informácie, ktoré sú na ňom umiestnené. Okrem toho bude pokračovať v prepájaní registrov trestov a bude naďalej priamo zodpovedná za sieť pre občianske veci a podporovať sieť pre trestné veci. Členské štáty budú povinné zabezpečovať aktualizáciu informácií o svojich justičných systémoch, ktoré sa uvedú na portáli. Ďalšími aktérmi sú sieť pre občianske veci a sieť pre trestné veci a Eurojust. V úzkej spolupráci s Komisiou vyvinú nástroje potrebné na efektívnejšiu justičnú spoluprácu, najmä nástroje automatického prekladu a zabezpečené systémy výmeny. K oznámeniu je pripojený návrh akčného plánu a harmonogram jednotlivých projektov.
32. EDPS v tejto súvislosti zdôrazňuje, že v rámci systému ECRIS sa na jednej strane nevytvára žiadna ústredná európska databáza a nepredpokladá sa priamy prístup do databáz, ako napríklad databáz registrov trestov ostatných členských štátov, pričom na druhej strane sa zodpovednosť za správnosť údajov na vnútroštátnej úrovni sústreďuje u ústredných orgánov členských štátov. Členské štáty v rámci tohto mechanizmu nesú zodpovednosť za prevádzku vnútroštátnych databáz a za efektívne vykonávanie výmen. Nie je jasné, či sú zodpovedné za prepojavací softvér. Komisia poskytne členským štátom softvér, ktorý umožní výmenu všetkých informácií z registrov trestov v krátkych lehotách. Tento referenčný systém sa na účely výmeny informácií skombinuje s používaním systému s-TESTA.
33. EDPS chápe, že aj v súvislosti s analogickými iniciatívami v rámci elektronickej justície sa môžu používať podobné systémy a Komisia bude zodpovedať za spoločnú infraštruktúru, hoci sa to v oznámení výslovne neuvádza.

⁽¹⁶⁾ Pozri najmä článok 13 smernice 95/46 a článok 20 nariadenia (ES) č. 45/2001.

⁽¹⁷⁾ Pozri body 39 a 40 stanoviska EDPS k systému ECRIS.

Z dôvodu právnej istoty EDPS navrhuje, aby sa táto otázka zodpovednosti vyjasnila v opatreniach vyplývajúcich z oznámenia.

v tejto súvislosti nevyhnutné zabezpečiť efektívne a plynulé plnenie povinností, pokiaľ ide o súlad s predpismi v oblasti ochrany údajov.

Projekty v oblasti elektronickej justície

34. V prílohe sa uvádza súbor projektov, ktoré sa majú vyvinúť počas nasledujúcich piatich rokov. Prvý projekt, vývoj stránok portálu elektronickej justície, sa týka portálu elektronickej justície. Je naň potrebná štúdia uskutočniteľnosti a vývoj portálu. Okrem toho vyžaduje zavedenie metód na správu portálu a sprístupnenie informácií vo všetkých jazykoch EÚ on-line. Druhý a tretí projekt sa týka vzájomného prepojenia registrov trestov. Projekt č. 2 sa týka vzájomného prepojenia vnútroštátnych registrov trestov. Projekt č. 3 predpokladá vytvorenie európskeho zoznamu odsúdených osôb tretích krajín, a to po štúdiu uskutočniteľnosti a predložení legislatívneho návrhu. EDPS poznamenáva, že tretí projekt sa už neuvádza v programe činnosti Komisie, a pýta sa, či je to v dôsledku zmeny v plánovaných projektoch Komisie, alebo ide len o odloženie tohto konkrétneho projektu.
35. V oznámení sa tiež uvádzajú tri projekty v oblasti elektronických výmen a tri projekty na pomoc v oblasti prekladu. Pilotný projekt začne postupným vytvorením porovnateľnej viacjazyčnej právnej terminológie. Ďalšie relevantné projekty sa týkajú vytvorenia dynamických sprievodných formulárov k európskym legislatívnym textom a podpory využívania videokonferencií justičnými orgánmi. Nakoniec sa v rámci fór elektronickej justície budú konať každoročné stretnutia týkajúce sa tematických oblastí elektronickej justície a rozvíjať vzdelávanie príslušníkov právnických profesií v oblasti justičnej spolupráce. EDPS navrhuje, aby sa na takýchto stretnutiach a vzdelávaní venovala dostatočná pozornosť právu a praxi v oblasti ochrany údajov.
36. V prílohe sa preto predpokladá rozsiahla paleta európskych nástrojov s cieľom umožniť výmenu informácií medzi aktérmi v jednotlivých členských štátoch. Spomedzi týchto nástrojov bude zohrávať dôležitú úlohu portál elektronickej justície, za ktorý bude v prevažnej miere zodpovedať Komisia.
37. Spoločnými znakmi mnohých týchto nástrojov bude, že informácie a osobné údaje budú vymieňať a spravovať rôzni aktéri tak na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ, na ktorých sa vzťahujú povinnosti v oblasti ochrany údajov a ktoré podliehajú orgánom dozoru zriadeným na základe smernice 95/46/ES alebo nariadenia (EHS) č. 45/2001. Ako sa EDPS vyjadril už vo svojom stanovisku k informačnému systému o vnútornom trhu (IMI) ⁽¹⁸⁾, je
38. To v zásade vyžaduje, aby na jednej strane bola jasne vymedzená a rozdelená zodpovednosť za spracúvanie osobných údajov v rámci týchto systémov, a na druhej strane, aby sa v prípade potreby ustanovili vhodné mechanizmy koordinácie, najmä pokiaľ ide o dozor.
39. Využívanie nových technológií je jedným zo základných pilierov iniciatív v oblasti elektronickej justície: prepojenie vnútroštátnych registrov, vývoj elektronickeho podpisu, zabezpečené siete, virtuálne výmenné platformy a zlepšené využívanie videokonferencií budú základnými prvkami iniciatív v oblasti elektronickej justície v nasledujúcich rokoch.
40. V tejto súvislosti je potrebné, aby sa otázky ochrany údajov zohľadnili v čo najskoršej fáze a zapracovali do štruktúry plánovaných nástrojov. Osobitne dôležitá je štruktúra systému a implementácia vhodných bezpečnostných opatrení. Tento prístup „súkromie ako súčasť návrhu“ by umožnil, aby príslušné iniciatívy v oblasti elektronickej justície umožnili efektívnu správu osobných údajov a zároveň dodržiavanie zásad ochrany údajov a bezpečnosti výmen údajov medzi jednotlivými orgánmi.
41. EDPS okrem toho zdôrazňuje, že technologické nástroje by sa mali využívať nielen na zabezpečenie výmeny informácií, ale aj na posilnenie práv dotknutých osôb. V tejto súvislosti EDPS víta, že sa v oznámení uvádza možnosť občanov žiadať o výpis z registra trestov on-line a v jazyku podľa ich výberu ⁽¹⁹⁾. Vzhľadom na túto otázku EDPS pripomína, že vo svojom stanovisku k návrhu Komisie o výmene informácií z registrov trestov uvítal možnosť, aby dotknutá osoba mohla požiadať ústredný orgán členského štátu o informácie zo svojich záznamov v registri trestov, ak dotknutá osoba má alebo mala bydlisko v žiadajúcom alebo dožiadanom členskom štáte, alebo je či bola jeho štátnym príslušníkom. Uplatnenie myšlienky využiť ako jedno kontaktné miesto orgán, ktorý sa nachádza bližšie k dotknutej osobe, navrhol EDPS aj v oblasti koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia. EDPS preto nabáda Komisiu, aby pokračovala v tejto ceste podporovaním technologických nástrojov a

⁽¹⁸⁾ Ú. v. EÚ C 270, 25.10.2008, s. 1.

⁽¹⁹⁾ Pozri s. 6 oznámenia.

najmä prístupu on-line, čím sa občanom umožní mať lepšiu kontrolu nad ich osobnými údajmi aj vtedy, keď sa pohybujú medzi rôznymi členskými štátmi.

VI. ZÁVERY

42. EDPS podporuje predmetný návrh na vytvorenie elektronickej justície a odporúča zohľadniť pripomienky vyjadrené v tomto stanovisku, a to:

- zohľadniť nedávne rámcové rozhodnutie o ochrane osobných údajov spracúvaných v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach vrátane jeho nedostatkov, a to nielen pri vykonávaní opatrení, ktoré predpokladá oznámenie, ale aj na účely čo najskoršieho začatia úvah o ďalšom zlepšení právneho rámca na ochranu údajov v oblasti presadzovania práva,
- zaradiť správne konania do elektronickej justície. V rámci tohto nového prvku by sa mali iniciovať projekty elektronickej justície na zlepšenie zviditeľnenia predpisov na ochranu údajov, ako aj vnútroštátnych orgánov na ochranu údajov, najmä vo vzťahu k tým druhom údajov, ktoré sa spracúvajú v rámci projektov v oblasti elektronickej justície,
- zachovať uprednostnenie decentralizovaných štruktúr,
- zabezpečiť, aby sa pri prepojení a interoperabilite systémov náležite zohľadnila zásada obmedzenia účelu,
- jasne rozdeliť zodpovednosť medzi všetkých aktérov, ktorí budú spracúvať osobné údaje v rámci plánova-

ných systémov, a vytvoriť mechanizmy účinnej koordinácie medzi orgánmi pre ochranu údajov,

- zabezpečiť, aby sa pri každom spracúvaní osobných údajov na iné účely ako na účely, na ktoré boli zhromaždené, dodržiavali osobitné podmienky ustanovené v platných právnych predpisoch na ochranu údajov,
- jasne vymedziť používanie automatického prekladu a jeho rozsah, aby sa podporilo vzájomné pochopenie protiprávných konaní, bez toho, aby bola dotknutá kvalita prenesených informácií,
- vyjasniť zodpovednosť Komisie za spoločné infraštruktúry, ako napríklad s-TESTA,
- v súvislosti s používaním nových technológií zabezpečiť, aby sa otázky ochrany údajov zohľadnili v čo najskoršej fáze („súkromie ako súčasť návrhu“), a podporovať technologické nástroje, ktoré občanom umožnia mať lepšiu kontrolu nad ich osobnými údajmi aj vtedy, keď sa pohybujú medzi rôznymi členskými štátmi.

V Bruseli 19. decembra 2008

Peter HUSTINX

Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov